עַצְמָן לָשׁוּב לְבָתֵּיהֶם בְּכָל לַיְלָה לָאֲכל בַּסֻּכָּה, (מד) וְאַף עַל גַּב דְּיֵשׁ לְהָקֵל, (מה) מִכָּל מָקוֹם הַמַּחְמִיר תָּבֹא עָלָיו בְּרָכָה (בית יוסף (ד״ה הולכי דרכים) בשם אורחות חיים (סי׳ נג)): ט (מו) פשׁוֹמְרֵי הָעִיר (יג) בַּיּוֹם, פְּטוּרִים בַּיּוֹם וְחַיָּבִים בַּלַּיְלָה. שׁוֹמְרֵי הָעִיר בַּלַּיְלָה, פְּטוּרִים בַּלַּיְלָה וְחַיָּבִים בַּיּוֹם: י צשׁוֹמְרֵי גְּנוֹת וּפַרְדֵּסִים, פְּטוּרִים בֵּין בַּיּוֹם וּבֵין בַּלַּיְלָה, קשֶׁאִם יַעֲשֶׂה הַשּׁוֹמֵר סֻכָּה, יֵדַע הַגַּנָּב שֶׁיֵּשׁ לַשּׁוֹמֵר מָקוֹם קָבוּעַ וְיָבֹא וְיִגְנֹב מִמָּקוֹם אַחֵר. לְפִיכָךְ אִם הָיָה שׁוֹמֵר כְּרִי שֶׁל תְּבוּאָה שֶׁיָּכוֹל לִשְׁמֹר כֻּלָּהּ מִמָּקוֹם אֶחָד, חַיָּב לַעֲשׂוֹת סֻכָּה בַּמָּקוֹם שֶׁשּׁוֹמְרוֹ. הַגָּהּ: (מז) וְהָעוֹשִׁין (יג) יַיִן אֵצֶל הָעוֹבֵד כּוֹכָבִים בְּסֻכּוֹת, פְּטוּרִים בֵּין בַּיּוֹם בֵּין בַּלַּיְלָה, דִּצְרִיכִים לִשְׁמֹר שֶׁלֹּא יִגְּעוּ הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים (הגהות מיימוניות פ״ו (ה״ד דפוס קושטא) בשם סמ״ק (מנוח נ׳ הגהה נג) וכל בו (סי׳ עח)). וְאִם הוּא בְּעַנְיָן שֶׁאֵין צְרִיכִים שְׁמוּר, חַיָּבִין:

פ שָׁם בִּבְרַיְיתָא.
צ שָׁם בִּבְרַיְיתָא.
ק פִּרְבָּא שָׁם.

תרמא שֶׁאֵין מְבָרְכִין שֶׁהֶחֱיָנוּ עַל עֲשִׂיַּת הַסֻּכָּה. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א אהָעוֹשֶׂה סֻכָּה, בֵּין לְעַצְמוֹ בֵּין לְאַחֵר, (א) אֵינוֹ מְבָרֵךְ עַל עֲשִׂיָּתָהּ. (ב) באֲבָל שֶׁהֶחֱיָנוּ הָיָה רָאוּי לְבָרֵךְ (ג) * כְּשֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָהּ (ו) * לְעַצְמוֹ, * אֶלָּא שֶׁאָנוּ גסוֹמְכִים עַל זְמַן שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים

א מִמַּרְא דְּרַב חִסְדָּא מְנָחוֹת מ״ב (ע״א).
ב בְּרַיְיתָא סֻכָּה מ״ר (ע״א).
ג פִּרְבָּא כַּהֲנָא שָׁם.

בַּאֵר הֵיטֵב

כָּל יְמֵי הֶחָג, אֵין צָרִיךְ לִטְרֹחַ לַעֲשׂוֹת שָׁם סֻכָּה. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז), עַיֵּן שָׁם:

ט (יג) בַּיּוֹם. וְאוֹתָן הַיּוֹשְׁבִים בַּחֲנוּת, אַף עַל פִּי שֶׁרְגִילִין רֹב הַפְּעָמִים לֶאֱכל בַּיּוֹם שָׁם, מִכָּל מָקוֹם בְּסֻכּוֹת צְרִיכִים לֶאֱכל בַּסֻּכָּה, אֲפִלּוּ אִם דָּרִים חוּץ לָעִיר וַחֲיָיוֹתֵיהֶם בָּעִיר, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת סֻכָּה בָּעִיר, כִּי שָׁם בֵּיתוֹ. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז). בירושלמי (פרק ב ה״ה), רַב הוּנָא הָיָה הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ וְהָיָה צָמֵא, וְלֹא רָצָה לִשְׁתּוֹת עַד שֶׁנִּכְנַס לַסֻּכָּה:

י (יג) יַיִן. וְאִם הַיַּיִן מַנִּח בָּחֲצַר צָרִיךְ לִישֵׁב בַּסֻּכָּה. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יח), עַיֵּן שָׁם.

א (ו) לְעַצְמוֹ. אֲבָל כְּשֶׁעוֹשֶׂה לַאֲחֵרִים, הָיָה רָאוּי שֶׁיְּבָרֵךְ הַבַּעַל הַבַּיִת שֶׁהֶחֱיָנוּ, עַיֵּן סִימָן תקפ״ה סָעִיף ב׳. וְדַוְקָא דְּבָר שֶׁעוֹשִׂין אוֹתוֹ מִשָּׁנָה לְשָׁנָה, אֲבָל שׁוּפָר וּמְגִלָּה סֻכָּה דְּפָטוּר, וְהֵנִי כְּשָׁדָה, וְאֵין צָרִיךְ לְהַנִּיחַ בְּשָׁבִיל זֶה עֲטָקִין, עַיֵּן שָׁם. וְעוֹד כָּתַב אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק כג) דְּמִבֹּאר בְּרֵישׁ״י דף (כ״ז) [כ״ז] (ע״א, ד״ה הולכים), דְּהוֹלְכֵי דְּרָכִים בַּלַּיְלָה דְּפוֹטְרִים בַּלַּיְלָה, דְּאַף בַּלַּיְלָה הָרִאשׁוֹנָה פְּטוּרִים, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(מד) **וְאַף עַל גַּב דְּיֵשׁ לְהָקֵל.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּמַה שֶּׁאָמְרוּ הַהוֹלְכִין בַּיּוֹם חַיָּבִין בַּלַּיְלָה, (סג) הַיְנוּ הֵיכִי דְּמוֹצֵא סֻכָּה בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה: (מה) **מִכָּל מָקוֹם הַמַּחְמִיר וכו׳.** וְכָל זֶה בְּהוֹלֵךְ מִכְּפָר לִכְפָר, מִדִּינָא אֵין צָרִיךְ לְהַמְתִּין מִלֶּאֱכל רַק הַמַּחְמִיר, אֲבָל בְּשׁוֹהֶה בִּכְפָר אֶחָד שְׁלֹשָׁה אוֹ אַרְבָּעָה יָמִים, חַיָּב מִדִּינָא לַעֲשׂוֹת שָׁם סֻכָּה [אַחֲרוֹנִים]: **ט (מו) שׁוֹמְרֵי הָעִיר.** הַיְנוּ (סד) מְגִיסוֹת שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ עֲלֵיהֶן, וּצְרִיכִין לֵילֵךְ (סה) סְבִיב הָעִיר לְשָׁמְרָן, וּלְפִיכָךְ אֵין יְכוֹלִין לַעֲשׂוֹת סֻכָּה בְּמָקוֹם אֶחָד. וְדַוְקָא בְּשׁוֹמְרֵי גְּיוֹסוֹת, אֲבָל בְּשׁוֹמְרֵי גְּנוֹת וּפַרְדֵּסִין הַמְבֹאָר לְקַמִּיהּ (ס״ל) [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז) בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (פרק ב ה״ה)]. וּבְאֵמֶת דָּבָר זֶה תָּלוּי לְפִי עִנְיַן הַשְּׁמוּר, כְּגוֹן שׁוֹמְרֵי הַחַיָּוֹת שֶׁלָּנוּ שֶׁדַּרְכָּן לִשְׁמֹר בַּלַּיְלָה, פְּטוּרִין רַק בַּלַּיְלָה. וְהַיּוֹשְׁבִים בַּחֲנוּת, אַף עַל פִּי שֶׁרְגִילִין כָּל הַשָּׁנָה בְּרֹב פְּעָמִים לֶאֱכל בַּחֲנוּת בַּיּוֹם, מִכָּל מָקוֹם בְּסֻכּוֹת חַיָּבִים לֶאֱכל בַּסֻּכָּה, אֲפִלּוּ אִם דָּרִים חוּץ לָעִיר וַחֲיָיוֹתֵיהֶם בְּתוֹךְ הָעִיר, חַיָּבִים לַעֲשׂוֹת לָהֶם סֻכָּה כְּדֵי לֶאֱכל בְּעֵת שֶׁיְּצַטָּרְכוּ, אִם אֵינָם יְכוֹלִים לֵילֵךְ לְבֵיתָם וְלֶאֱכל [אַחֲרוֹנִים]: י (מז) **וְהָעוֹשִׁים יַיִן וכו׳.** וְאִם הַיַּיִן מַנִּח בֶּחָצֵר, (מו) צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת סֻכָּה בֶּחָצֵר, דְּיָכוֹל לְשָׁמְרוֹ מִתּוֹךְ הַסֻּכָּה עַל פִּי הָאֻפָּנִים הַמְבֹאָרִים בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קל״א (ס״א):

א (א) אֵינוֹ מְבָרֵךְ עַל עֲשִׂיָּתָהּ. שֶׁאֵין עֲשִׂיָּתָהּ גְּמַר מִצְוָה, שֶׁהֲרֵי צָרִיךְ לֵישֵׁב בָּהּ: **(ב) אֲבָל שֶׁהֶחֱיָנוּ וכו׳.** וְדַוְקָא דָּבָר שֶׁעוֹשִׂין אוֹתוֹ מִשָּׁנָה לְשָׁנָה, (ו) אֲבָל שׁוּפָר וּמְגִלָּה שֶׁעוֹשִׂין אוֹתָן לְכַמָּה שָׁנִים, אֵינוֹ מְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ עַל עֲשִׂיָּתָן, וְנֵר חֲנֻכָּה נַמִּי אֵינוֹ מְבָרֵךְ שֶׁעוֹשִׂין לְשֵׁם מִצְוָה: **(ג) כְּשֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָהּ.** וְהוּא הַדִּין אִם (ג) הָיְתָה עֲשׂוּיָה מִכְּבָר (ג) וְהוּא מְחַדֵּשׁ בָּהּ דָּבָר, דְּהַיְנוּ שֶׁהָיָה בָּהּ רַק שְׁנֵי דְּפָנוֹת וְהוּא וְאִם כֵּן אֵין עֲשִׂיָּה עִקַּר מִצְוָה, שֶׁאֵין עֲשִׂיָּתָהּ גְּמַר מִצְוָה, שֶׁהֲרֵי צָרִיךְ לֵישֵׁב בָּהּ: **(ב) אֲבָל שֶׁהֶחֱיָנוּ וכו׳.** וְדַוְקָא דָּבָר שֶׁעוֹשִׂין אוֹתוֹ מִשָּׁנָה לְשָׁנָה, (ו) אֲבָל שׁוּפָר וּמְגִלָּה שֶׁעוֹשִׂין אוֹתָן לְכַמָּה שָׁנִים, אֵינוֹ מְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ עַל עֲשִׂיָּתָן, וְנֵר חֲנֻכָּה נַמִּי אֵינוֹ מְבָרֵךְ שֶׁעוֹשִׂין לְשֵׁם מִצְוָה: **(ג) כְּשֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָהּ.** וְהוּא הַדִּין אִם (ג) הָיְתָה עֲשׂוּיָה מִכְּבָר (ג) וְהוּא מְחַדֵּשׁ בָּהּ דָּבָר, דְּהַיְנוּ שֶׁהָיָה בָּהּ רַק שְׁנֵי דְּפָנוֹת וְהוּא וְאִם כֵּן בְּסֻכָּה דְּעִקַּר הַמִּצְוָה הוּא הֵישִׁיבָה בַּסֻּכָּה וְלֹא הָעֲשִׂיָּה:

* **אֶלָּא שֶׁאָנוּ וכו׳.** וְאִם בֵּרַךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ בִּשְׁעַת עֲשִׂיָּה, מִסְתַּפֵּק בִּפְרִי מִגְדִּים (א״א סק״ב) **אִם שׁוּב יְבָרֵךְ זְמַן בִּשְׁעַת קִדּוּשׁ עַל יוֹם טוֹב וכו׳ עַיֵּן שָׁם. וְרָאִיתִי בִּבְרֵכִי יוֹסֵף** (סק״א) **שֶׁנִּסְתַּפֵּק גַּם כֵּן בָּזֶה,** וְהָעֲלָה דִּלְדַעַת הַתּוֹסָפוֹת (מו. ד״ה נכנס) וְהָרֹא״שׁ (פ״ד סי׳ ג) וְהָרַ״ן (כב: ד״ה ואם) וְכָל בּוֹ (סי׳ עב) וְאָרְחוֹת חַיִּים (סי׳ לט) לֹא יְבָרֵךְ, אֲבָל לְדַעַת

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מג) הַגְּרַ״א: **ט (מד)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז) בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי (פרק ב ה״ה): **(מה)** וְאִפְשָׁר **אִם הִיא מֻקֶּפֶת חוֹמָה וְאֵין צָרִיךְ לִשְׁמֹר רַק דֶּרֶךְ הַשַּׁעַר,** הֲוֵי דִּינוֹ כִּכְרֵי שֶׁל תְּבוּאָה הַמְבֹאָר לְקַמִּיהּ (ס״ל) **דְּצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת סֻכָּה בַּמָּקוֹם הַהוּא: י (מו)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יח) **וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:**

א (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) בְּשֵׁם הַמַּרְדְּכַי (סי׳ תשסט): **(ז)** גְּמָרָא (מו.): **(ח)** וּלְפָלָא קָצַת שֶׁלֹּא הֶעְתִּיקוּ הָרַמְבַּ״ם וְטוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ דִּין זֶה. וְאוּלַי שֶׁסָּמְכוּ עַל מַה דְּנָהֲגִינן בִּזְמַנֵּנוּ לְסַדֵּר בְּכָל גְּנֵי כַּלָּהּ אֲכָסָא:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת סֻכָּה סִימָן תרמא תרמב תרמג

(ד) **עַל הַכּוֹס שֶׁל קִדּוּשׁ.** הַגָּהּ: וְאִם לֹא אָכַל לַיְלָה רִאשׁוֹנָה בַּסֻּכָּה, אַף עַל פִּי שֶׁבֵּרַךְ זְמַן בְּבֵיתוֹ, (ה) כְּשֶׁאוֹכֵל (ג) [ב] בַּסֻּכָּה צָרִיךְ לְבָרֵךְ זְמַן (ו) מִשּׁוּם הַסֻּכָּה. וְאִם בֵּרַךְ זְמַן בִּשְׁעַת עֲשִׂיָּה, סַגִּי לֵיהּ (ר״ן פרק לולב וערבה (כנ: ד״ה ואס)):

תרמב וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א שַׁבָּת כ״ד (ע״ב). **א** [א]**אִם חָל יוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל סֻכּוֹת (א) לִהְיוֹת (א) בְּשַׁבָּת, אוֹמְרִים בְּעַרְבִית בְּרָכָה אַחַת מֵעֵין שֶׁבַע וְחוֹתֵם בָּהּ בְּשַׁבָּת (ב) בִּלְבָד:**

תרמג סֵדֶר הַקִּדּוּשׁ. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א מַסְקָנַת הַגְּמָרָא סֻכָּה נ״ו (ע״א). **א** [א]**סֵדֶר הַקִּדּוּשׁ, (א) יַיִן קִדּוּשׁ וְסֻכָּה (ב) * וְאַחַר כָּךְ זְמַן, (ג) לְפִי שֶׁהַזְּמַן חוֹזֵר עַל קִדּוּשׁ הַיּוֹם וְעַל**

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [ב] בַּסֻּכָּה. עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בִּשְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק א׳ סִימָן (מ״ב) [ל״ב], כָּתַב גַּם כֵּן דְּהָעֵקֶר כָּרַמ״א בָּזֶה, שֶׁלֹּא יֵצֵא בִּזְמַן דְּחַג שֶׁבֵּרַךְ בַּבַּיִת, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ שְׁעַת עֲשִׂיָּתָהּ וְלֹא שְׁעַת מִצְוָתָהּ, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) שֶׁהִשִּׂיג גַּם כֵּן עַל הַבַּ״ח, וְהֵבִיא דִּבְרֵי הַכָּל בּוֹ (סי׳ עב). וְכֵן בְּבִרְכֵי יוֹסֵף (סק״א) הֵבִיא בְּשֵׁם אָרְחוֹת חַיִּים (סי׳ לט) כְּדִבְרֵי הָרַ״ן (כב: ד״ה ואם) שֶׁמִּמֶּנּוּ מְקוֹר דִּבְרֵי הָרַמ״א. וּמַה שֶּׁכָּתַב כָּאן הַמָּגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ב׳ וְגַם בְּלַיְלָה שְׁנִיָּה עַיֵּן סִימָן תרס״א (בהקדמה), רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁגַּם לְעִנְיַן לַיְלָה שְׁנִיָּה יֵשׁ חִלּוּק בַּדָּבָר, בֵּין אִם אָכַל לַיְלָה רִאשׁוֹנָה אָז מְבָרֵךְ בַּשְּׁנִיָּה זְמַן וְאַחַר כָּךְ סֻכָּה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁלֹּא אָכַל בְּלַיְלָה רִאשׁוֹנָה יְבָרֵךְ בַּשְּׁנִיָּה סֻכָּה וְאַחַר כָּךְ זְמַן. וּלְפִי זֶה מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵיהּ כְּהַבַּ״ח בִּתְשׁוּבוֹת דְּבַיּוֹם אֵין מְבָרֵךְ זְמַן. וְהַבַּאֵר הֵיטֵב נִדְחַק לְפָרֵשׁ שֶׁגַּם בְּיוֹם רִאשׁוֹן לֹא אָכַל בַּסֻּכָּה, וְכֵן כָּתוּב בִּפְרִי מְגָדִים סִימָן תרס״א (א״א בהקדמה). וְאֵין זֶה בְּמַשְׁמַע. וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (א״א סק״ב) שֶׁכָּתַב כָּאן גַּם כֵּן דְּמַהַמָּגֵן אַבְרָהָם סִימָן תרס״א מַשְׁמַע כְּהַבַּ״ח. וְעַיֵּן שָׁם סִימָן תרס״א שֶׁהַבַּ״ח (ס״א) כָּתַב שֶׁדַּעַת הָאַחֲרוֹנִים דִּלְעוֹלָם יֹאמַר גַּם בְּלֵיל שֵׁנִי סֻכָּה וְאַחַר כָּךְ זְמַן. וּבְשׁוּ״ת נוֹדָע בִּיהוּדָה חֵלֶק (ב׳) [א׳] סִימָן ל״ט נָשָׂא וְנָתַן בָּזֶה, וְהֶעֱלָה שֶׁהָעֵקֶר כְּדַעַת הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה. וּבְמַחֲזִיק בְּרָכָה סִימָן תרמ״ג (סק״א) הֵבִיא מִדִּבְרֵי הָרַמַ״ע בְּאַלְפָסִי זוּטָא שֶׁכָּתַב דִּזְמַן אֵין לוֹ עֵסֶק גַּבֵּי קִדּוּשׁ כו׳, (וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר לְדִינָא דִּגְמָרָא (מו.) דִּמְבָרֵךְ בִּשְׁעַת עֲשִׂיָּה), וְכָתַב שֶׁכֵּן עַמָּא דָּבַר, עַיֵּן שָׁם. וּבִמְדִינָתֵנוּ רַבִּים נוֹהֲגִים כְּהָאַחֲרוֹנִים. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּמָגֵן אַבְרָהָם סִימָן ת״ר (סק״ב) שֶׁכָּתַב דְּיֵשׁ טוֹעִים לִקַּח אַף בְּיוֹם טוֹב פְּרִי חָדָשׁ לְלֵיל שֵׁנִי, וְטָעוּת הוּא, דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה קְדֻשָּׁה אַחַת הוּא, וְהֵבִיאוֹ בַּאֵר הֵיטֵב שָׁם (סק״א). וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (שם) כָּתַב דְּרֹב הָעוֹלָם נוֹהֲגִים כֵּן בְּלֵיל שֵׁנִי דְּסֻכּוֹת, וְכָתַב דְּיֵשׁ לוֹמַר טַעֲמָם, דְּחוֹשְׁשִׁים שֶׁמָּא זְמַן דְּסֻכָּה דְּלֵיל רִאשׁוֹן פּוֹטֵר כְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, דַּאֲפִלּוּ אַף אִם הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן חֹל, מִכָּל מָקוֹם אִיכָּא דִּסְבִירָא לֵיהּ שֶׁאִם בֵּרַךְ זְמַן עַל עֲשִׂיַּת הַסֻּכָּה אֲפִלּוּ בְּחֹל פּוֹטֵר זְמַן דְּחַג, דְּסֻכָּה מִכֹּחַ חַג קָאָתֵי, עַיֵּן שָׁם תְּשׁוּבַת הַבַּ״ח שֶׁהֵבִיא שָׁם דַּעַת פּוֹסְקִים אֵלּוּ, וְאִם כֵּן יֵשׁ לוֹמַר דְּעַל כָּל פָּנִים הוֹעִיל זְמַן דְּלֵיל רִאשׁוֹן כְּאִלּוּ בֵּרַךְ עַל עֲשִׂיַּת הַסֻּכָּה, וְכֵיוָן שֶׁלֹּא הָיָה לְבַטָּלָה, פּוֹטֵר זְמַן דְּחַג, וְאֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ לֵיל שֵׁנִי, וּמַחֲמַת סָפֵק פּוֹסְקִים אֵלּוּ (נָהֲגוּ כֵּן), עַיֵּן שָׁם. אֲבָל עַתָּה אֵין מִנְהָג זֶה כְּלָל בְּסֻכּוֹת, רַק בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְחוּד וְתוּ לֹא, וּכְדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם. וְעַיֵּן בְּדָגוּל מֵרְבָבָה, מַשְׁמַע קְצָת שֶׁדַּעְתּוֹ כְּהַבַּ״ח בִּתְשׁוּבָה, דְּאַף שֶׁבֵּרַךְ בַּלַּיְלָה זְמַן בְּבֵיתוֹ אֵין מְבָרֵךְ בַּיּוֹם עַל הַסֻּכָּה, עַיֵּן שָׁם:

בַּאֵר הֵיטֵב

שֶׁעוֹשִׂין אוֹתָן לְכַמָּה שָׁנִים, אֵינוֹ מְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ עַל עֲשִׂיָּתָן, וְנֵר חֲנֻכָּה נַמִּי אֵינוֹ מִנְכַּר שֶׁעוֹשֶׂה לְשֵׁם מִצְוָה. מָרְדְּכַי (סי׳ תשסט), מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): **(ג) בַּסֻּכָּה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר בַּיּוֹם, צָרִיךְ לְבָרֵךְ זְמַן וְכו׳. וְהַבַּ״ח בִּתְשׁוּבָה סִימָן קל״ב חוֹלֵק, וְכָתַב אִם בַּלַּיְלָה הָרִאשׁוֹן יָרְדוּ גְּשָׁמִים בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא אָכְלוּ בַּסֻּכָּה כָּל עִקָּר וְקִדְּשׁוּ וּבֵרְכוּ בַּבַּיִת, אֵין לְבָרֵךְ זְמַן לְמָחָר בְּיוֹם רִאשׁוֹן כְּשֶׁנִּכְנָסִין לַסֻּכָּה לֵישֵׁב בָּהּ, כְּדֵי שֶׁלֹּא לְהַכְנִיס עַצְמוֹ בִּסְפֵק בְּרָכָה לְבַטָּלָה, דְּלֹא כְּהָרַמ״א סִימָן תרמ״א. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, עַיֵּן שָׁם. וּמַהֲרַמ״י בְּסֵפֶר מַשְׂאַת מֹשֶׁה סִימָן ה׳ דָּחָה דְּבָרָיו, וְכָתַב דְּצָרִיךְ לְבָרֵךְ, וּכְדִבְרֵי רַמ״א, עַיֵּן שָׁם. וְאִם לֹא אָכַל גַּם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן בַּסֻּכָּה, אָז כְּשֶׁאוֹכֵל בְּלֵיל שֵׁנִי בַּסֻּכָּה צָרִיךְ לְבָרֵךְ לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה וְאַחַר כָּךְ זְמַן. מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן תרס״א (בהקדמה), עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן זֶה סָעִיף קָטָן ב׳ מַה שֶּׁכָּתַב שָׁם. וְאִם לֹא בֵּרַךְ זְמַן כְּלָל בְּלֵיל רִאשׁוֹן, עַיֵּן סִימָן תע״ג סָעִיף קָטָן א׳ מַה שֶּׁכָּתַב שָׁם. וּבַאֵר הֵיטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי כָּתַב כָּאן דְּבָרִים אֲשֶׁר לֹא כַּדָּת, עַיֵּן שָׁם וְדוּ״ק:

א (א) בְּשַׁבָּת. וְאָז אֵין אוֹמְרִים מַעֲרָבִית בְּלֵיל רִאשׁוֹן, וּבְלֵיל שֵׁנִי אוֹמְרִים מַעֲרָבִית שֶׁל יוֹם רִאשׁוֹן, וְעַיֵּן סִימָן תפ״ט סָעִיף א׳:

בֵּאוּר הֲלָכָה

הָרַמְבַּ״ם (פ״ו הי״ב) וְהָרַמְבַּ״ן (פסחים ז. ד״ה ומה שקבעו) וְהָרִיטְבָּ״א (מו. ד״ה אמר רב אשי) וּדְעִמַּיְהוּ יְבָרֵךְ, **וּמַסִּיק כֵּיוָן דִּסְפֵק פְּלוּגְתָא הוּא לֹא יְבָרֵךְ, דְּסָפֵק בְּרָכוֹת לְהָקֵל** [בִּכּוּרֵי יַעֲקֹב (סק״א)]:

א * וְאַחַר כָּךְ זְמַן. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ב) בְּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שֶׁאֵין נַפְקָא מִנָּהּ בֵּין שֶׁהַסֻּכָּה הָיְתָה עֲשׂוּיָה וְעוֹמֶדֶת עִם הַסְּכָךְ מִכְּבָר וְכו׳, וְהַיְינוּ דַּאֲפִלּוּ בְּאֹפֶן זֶה בִּרְכַּת הַזְּמַן קָאֵי עַל הַסֻּכָּה, דְּהֵינוּ עַל קִיּוּם הַמִּצְוָה שֶׁל סֻכָּה, כֵּן הוּא הַסְכָּמַת הָאַחֲרוֹנִים (עַיֵּן בִּלְבוּשֵׁי שְׂרָד וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג) וּנְהַר שָׁלוֹם (סק״א) וְהַחַיֵּי אָדָם (כלל עט ס״ג) וּבִכּוּרֵי יַעֲקֹב (סק״א)), דְּלֹא כְּמָה שֶׁכָּתַב הִשְׁלִימָהּ עַכְשָׁו, אוֹ שֶׁחִדְּשָׁהּ בְּהַסְּכָךְ [רִיטְבָּ״א (מו. ד״ה היתה)]:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ד) עַל הַכּוֹס שֶׁל קִדּוּשׁ. שֶׁהוּא קָאֵי עַל מִצְוַת סֻכָּה וְעַל הֶחָג: **(ה) כְּשֶׁאוֹכֵל בַּסֻּכָּה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְמָחָר בַּיּוֹם: **(ו) מִשּׁוּם הַסֻּכָּה.** דְּהַבְּרָכָה שֶׁבֵּרַךְ מֵאֶתְמוֹל בְּבֵיתוֹ הָיָה רַק בִּשְׁבִיל הֶחָג:

א (א) לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת. וְאָז אֵין אוֹמְרִים מַעֲרָבִית בְּלֵיל רִאשׁוֹן, דְּכֵיוָן שֶׁאֵין הָעוֹלָם רְגִילִין בָּהֶם, חָשׁוּ שֶׁמָּא יִטְלוּ נֵרוֹת לִרְאוֹת בָּהֶן. וּבְלֵיל שֵׁנִי (א) אוֹמְרִים מַעֲרָבִית שֶׁל יוֹם רִאשׁוֹן. (ג) וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁחָל שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח בְּשַׁבָּת, אוֹמְרִים בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת הַמַּעֲרָבִית הַשַּׁיָּךְ לְיוֹם שְׁבִיעִי. וְהוּא הַדִּין בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה, אוֹמְרִים הַמַּעֲרָבִית שֶׁל שְׁמִינִי עֲצֶרֶת. לְבַד לֵיל רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי שֶׁל פֶּסַח, שֶׁאוֹמְרִים בְּלֵיל שֵׁנִי הַשַּׁיָּךְ לְלֵיל שֵׁנִי, מִשּׁוּם בִּכּוּר לַסְּפִירָה [פְּרִי מְגָדִים (א״א סק״א)]. אֵין אוֹמְרִים (ג) בַּמֶּה מַדְלִיקִין: **(ב) בִּלְבָד.** שֶׁלֹּא נִתְקְנָה אֶלָּא עֲבוּר שַׁבָּת בִּלְבָד. בַּטּוּר כָּתַב, בְּאַהֲבָה מִקְרָא קֹדֶשׁ. וּבַמִּנְהָגִים שֶׁלָּנוּ כָּתוּב, (ד) וְאֵין אוֹמְרִים בְּאַהֲבָה:

א (א) יַיִן קִדּוּשׁ וְסֻכָּה. שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְבָרֵךְ (א) עַל הַסֻּכָּה קֹדֶם שֶׁיְּבָרֵךְ עַל קִדּוּשׁ הַיּוֹם, שֶׁהֲרֵי מִתְּחִלָּה נִתְקַדֵּשׁ הַיּוֹם וְאַחַר כָּךְ נִתְחַיֵּב לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה: **(ב) וְאַחַר כָּךְ זְמַן.** וְאֵין נַפְקָא מִנָּהּ (ג) בֵּין שֶׁהַסֻּכָּה הָיְתָה עֲשׂוּיָה וְעוֹמֶדֶת עִם הַסְּכָךְ מִכְּבָר וּבֵין שֶׁעֲשָׂאָהּ קֹדֶם חַג הַסֻּכּוֹת, כֵּיוָן שֶׁלֹּא בֵּרַךְ עָלֶיהָ אָז בִּשְׁעַת עֲשִׂיָּה, אִם כֵּן מֻטָּל עָלָיו עַכְשָׁו לְבָרֵךְ זְמַן עַל קִיּוּם הַמִּצְוָה. אִם לֹא בֵּרַךְ זְמַן בַּלַּיְלָה, יוּכַל לְבָרֵךְ כָּל שִׁבְעָה, וַאֲפִלּוּ בְּלֹא כּוֹס, דִּזְמַן יָכוֹל לוֹמַר אוֹתוֹ אֲפִלּוּ בַּשּׁוּק [גְּמָרָא (מז:)]: **(ג) לְפִי וְכו׳.** וּמִכָּל מָקוֹם (ג) בְּדִיעֲבַד אִם עָבַר וּבֵרַךְ זְמַן וְאַחַר כָּךְ סֻכָּה, אֵינוֹ חוֹזֵר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (א) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): **(ג)** פְּרִי מְגָדִים (א״א סק״א): **(ג)** גְּזֵרָה מִשּׁוּם יוֹם טוֹב שֶׁחָל בְּעֶרֶב שַׁבָּת שֶׁאֵין אוֹמְרִים בּוֹ עִשַּׂרְתֶּם כו׳, שֶׁאֵין מְעַשְּׂרִין בְּיוֹם טוֹב, לָכֵן אֵין אוֹמְרִים אוֹתוֹ אֲפִלּוּ כְּשֶׁחָל יוֹם טוֹב בְּשַׁבָּת עַצְמוֹ. לְבוּשׁ: **(ד)** וְכֵן כָּתַב בְּתַשְׁבֵּ״ץ (קטן, סי׳ ריג). דַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות א), וְכֵן כָּתַב בִּלְבוּשׁ: **א (א) לְבוּשׁ. וְהַאי טַעֲמָא דִּלְבוּשׁ הוּא רַק לְעִנְיַן לְכַתְּחִלָּה, אֲבָל לֹא לְעִיכּוּבָא:** **(ג)** עַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה (ד״ה ואח״כ): **(ג)** דְּבִגְמָרָא (נו.) אִיפְלְגוּ רַב וְרַבָּה בַּר בַּר חָנָה לְעִנְיַן לְכַתְּחִלָּה, אִי סֻכָּה קוֹדֵם מִשּׁוּם דְּהוּא חוֹבַת הַיּוֹם אוֹ זְמַן קוֹדֵם דְּהוּא תָּדִיר, וּנְהִי דַּאֲנַן פָּסְקִינַן כְּרַב, הַיְינוּ לְעִנְיַן לְכַתְּחִלָּה, אֲבָל בְּדִיעֲבַד גַּם רַב מוֹדֶה דְּיָצָא. וְיָדוּעַ מִכַּמָּה אַחֲרוֹנִים דְּטַעַם זֶה שֶׁכָּתְבוּ הַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ אֵינֶנּוּ עִקַּר הַטַּעַם (עַיֵּן בְּבַ״ח (ס״א) וְטַ״ז (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים), אֶלָּא מִשּׁוּם דְּרַב דְּאַקְדְּמֵיהּ מִשּׁוּם דְּהוּא חוֹבַת הַיּוֹם, וְעַל כֵּן בְּוַדַּאי יָצָא בְּדִיעֲבַד:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah